

V centru Kadaně vykopali ze země stříbrné mince

Archeologové je našli v pozůstatcích **středověké dělostřelecké bašty**. A s nimi další nálezy

MIRKA ŠEBESTOVÁ

Kadaň – Pět stříbrňáků a dva měďáky našli archeologové v půdorysu dělostřelecké bašty. V místě, kde za pár měsíců vyroste Studentské náměstí. První minci našli už v prosinci, kdy tam započal archeologický průzkum. Nález ale tajili, aby na stavbu nevníkali dobrodruzi a nehledali na vlastní pěst. V těchto dnech nejintenzivnější část průzkumu končí, a je tak na čase pochlubit se s nálezy. Patří k nim mince, keramika, kousek děla a půdorysy dělostřelecké bašty a hrázdného domu ze 13. století i s velkým železným klíčem k vratům.

Stříbrňáky a penězokazci

Nejstarší a kupní cenou nejvyšší je polský groš panovníka Zikmunda I. Starého z roku 1539 (na velkém snímku). „Obsahuje nejvíce stříbra. Pět lidí si za něj mohlo dát čtyři chody jídla, nebo bylo možné pro jednoho sehnat dobrý nocleh,“ vykreslil tehdejší hodnotu mince vedoucí archeologického průzkumu Kryštof Derner.

Zajímavá historie se pojí s patnáctikrejcarem, jehož hodnota neodpovídá obsahu použitého stříbra. „Je to inflační peníz. Takové mince razilo podnikatelské konsorcium, které zaplavilo oběh tímto inflačním platidlem po roce 1622. Zřejmě pracovalo se státním souhlasem,“ uvedl archeolog. Cenu měl malou. „Dal se za něj koupit herinek, což je ryba, nebo půlka másla,

nebo
žejdlik

vína (tři a půl decilitru), či máz piva (jeden a půl litru),“ dodal úsměvem.

Ostatní mince jsou ještě drobnější. Podle archeologů se nacházejí i v jiných městech, obvykle ale v menším množství. Tyto zřejmě zůstaly

ARCHEOLOG Kryštof Derner při průzkumu pod budoucím Studentským náměstím v Kadani. Foto: Deník/Mirka Šebestová

v dělostřelecké baště zapomenuty, když tam vypukl požár.

Obětina pro skřítku Hospodáříčka?

Dalším nevhodným nálezem, který bašta vydala, jsou tři keramické hrnce s obráceně

polozenými pokličkami. Mohlo to být z rituálních důvodů. Archeologové pracují s dvěma možnými vysvětleními. Při stavbě opevnění se do rohu zakopával hrnec, aby zajistil nedobytnost. Mohla to tedy být stavební obětina.

Pokračování na straně 3

NALEZENÉ MINCE. Zleva: 1. krejcar (inflační) s vyobrazením císaře Ferdinanda II. Habsburského (r. 1622); 2. polský groš s králem Zikmundem I. Starým (r. 1539) – viz velké foto; 3. malý (černý) peníz/halér s císařem Matyášem Habsburským (r. 1615); 4. dvoufeník, arcibiskupství Salzburg, Matyáš Lang z Wellenburgu (r. 1519 – 1540); 5. černý peníz/halér, císař Maxmilián II. Habsburský (r. 1564 – 1576); 6. poznaňský denár s polským králem Zikmundem III. Vasou (poč. 17. století); 7. malý (černý) peníz/halér, císař Matyáš Habsburský (r. 1617).

V centru Kadaně vykopali stříbrňáky

dokončení z strany 1

Jenže je zvláštní, že tam byly tři takové hrnce," podotkl archeolog. „Protože byly uvnitř vaječné skořápky a kurecí kosti, je možné, že šlo o rituální obětinu pro skřítku Hospodářička," zmiňuje pravděpodobnější z možností. Lidé kdysi věřili, že když si skřítka nakloní, bude se jim v hospodářství lépe dařit.

V dělostřelecké baště badatelé objevili také úlomek z roztrženého kusu hlavně děla, který se oddělil při explozi a spoustu krásných leč nesourodých kachlů, z nichž chudí stavěli kamna. „Slepovali“ je z přebytků od hrnčírů.

Středověký dům i s klíčem

Suverénně vědecky nejcenějším nálezem celého bádání je objev půdorysu hrázděné stavby, postavené před rokem 1300, o které už Chomutovský deník informoval. Byla dobře zachovaná, navíc nebyla nikdy přestavována. Součástí byl dvorek s pecemi a dílnou.

„Díky hrázděné stavbě jsme mohli pohlédnout na samotné počátky osídlení města. To se nám v Kadani už nikdy nepodaří a v jiných městech se to děje jen málokdy," upozorňuje Kryštof Derner na unikátnost objevu.

Pūdorys hrázděny mohou vidět i Kadaňští. Stačí se chvíli zastavit u Mikulovické brány a zahledět se do části staveniště, která je jí nejbližší. V hlíně tam zejí dvě hluboké díry, kde archeologové předpokládali, že mohl být vchod do domu. Jejich tušení potvrdil nedávný nález skoro patnáct centimetrů velkého zrezivělého klíče.

Druhým cenným nálezem je středověká dělostřelecká bašta, o níž se vědělo, ale nebyl detailně znám půdorys a konstrukce stavby.

Na třetí místo, co do významu, archeologové kladou nálezy z bašty: mince, keramiku a úlomek děla.

Hlavní část bádání končí

Archeologické bádání v srdci Kadaně začalo 2. prosince a končí v těchto dnech. Po celou dobu stavby ale budou na místě jako dozor, takže není vyloučeno, že na povrch „vyplave“ ještě nějaký zajímavý nález.

V Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, který sídlí v Mostě, drobnější nálezy umyjí a zakonzervují. Nádoby se pokusí slepit, železné předměty zbaví rzi. Zkoumat budou hlínu nabranou na dvorku u středově-

Co může být pro laika pouhá hrouda hlíny, v tom archeologové poznají prastarý klíč. Tento měří skoro patnáct centimetrů a dům si s ním zřejmě zamykali středověcí obyvatelé hrázděného domku z druhé poloviny třináctého století. Stál před Mikulovickou branou.

Foto: Archeologický ústav severozápadních Čech v Mostě

ké hrázděny. „Chceme zjistit, co přesně se v pecích dělalo. Jestli se tam zacházelo s kovem, nebo se nějakým způsobem připravovalo jídlo a jak," vysvětlil archeolog, jaké bude mít práce badatelů pokračování.

Pūdorysy obou staveb budou zdokumentovány. Pozůstatky hrázděného domku skryje povrch Studentského náměstí, na kterém se právě pracuje. Základy dělostřelecké bašty ale zůstanou na očích. Kvůli tomu byl také dodatečně i zpracován projekt.